

Sa istočnih granicah Istre, mjeseca marča 1882. (Konac.)

On nadalje veli, da izuzam Kavstavaah, od Plomina pa do riečke granice sve jednodušno želi i hoće talijansku školu, pa uzključio: vrijeme je da se toj obćoj i živoj želji, kojoj se protivi samo svećenstvo i vlada, (slidi črknja) i provincija jednom zadovolji. Rečeno podkriepnjuje činjenicom, što su i u riečkom kotaru škole talijanske.

Što on ovdje govori o nekakvoj obćoj i živoj želji za talijanskom školom, to se je gosp. dopisnik naprosto izmislio. Priznajemo da ima i ovdje tu i tamo zavedenih, koji misle da je dostatno za biti «civilne» znati izbrbljati par talijanskih rieči, a za biti prostak, da je dosta hrvatski govoriti; ali do tih i do njihove civilizacije znamo koliko nam je držati. O kakvoj obćoj i živoj želji za talijanskom školom, ovdje neima ni govora.

Izličemo ovom prilikom, da nam je oko zapelo ob onu črknju poslji rieči «vlada» i «jedna nas one» i «bis redibus non» itd. — Nu mislimo da nije nehotice učinjeno, već da bi se dopisnik hotio tobože i na vladu potužiti što mu otvoreno nepomaže talijani Istru, al se boji to otvoreno kazati pa se zato služi samo položajem črknje i veznikom «i». — Što se on pozivlje na talijanštinu, kojom se riečka okolica davi, to dokazuje da on nepoznao pravg stanja stvari. Ondje vam vladaju nenaravski zakoni, koji, ufamo se, traju samo do vremena. Isto ho onako mogao bi doći zakon iz Beča, da imaju biti po cijeloj Istri pučke škole samo nomačko, pa bi se liepo podučavalo i učilo u onom jeziku, ako i bez ikakve koristi; ali po tom, dvojimo, da bi pametan čovjek mogao zaključivati na volju naroda i njegovu narodnost.

Najljepše je pak što snda sledi: Dopisnik piše: La politica in questo parti tra i suoi coltivatori (generalmente sacerdoti) rimase molto sconcertata dalla pubblicazione fatta dalla «Provincia» ripetuta in qualche periodico slavo, riguardante il censimento istriano per quanto si riferisce alla lingua o consequentemente alla nazionalità. Pa dalje: Questi poveri sbalorditi convengono: o che gli slavi si sono italianizzati o che la statistica è erronea.

(Politika u ovih stranah, kod onih koji se njom bave (većinom popovi) vrlo bje smućena publikacijom što ju «Provincia» donela, a jedno slavsko novina ponovila tičućom se popisa istarskog pučanstva «koliko se tiče jezika i dosljedno narodnosti» — pa dalje: Ovi siromasi presenećeni priznaju ili da su se slavi potalijanili ili da je statistika pogrešna.

Kad bi ovdje dopisnik bio rabio mjesto rieči «sconcertata» rieč «scandalizzata» bliže bi bio istini, jer se radi zadnjeg popisa ovdje u istinu nije nitko smutio, pošto smo svi znali kako i što se sve radilo sa rubrikom «lingua usuale». Ta za boga što hoćete da vam vjeruje da ima n. pr. u Voloskom do 600 Talijanah kad ih pred 10 godinah nije bilo nit 6. Ili ste ih vi valjda cieplii na ovdešnjih Hrvatih? Kad je vodje ovoliko, što će tek biti u srednjoj Istri?

Nu siromasi «sbalorditi» nepriznajemo, da su se Slavi potalijanili, nego da ste ih vi mnoge zatalijanili, pa da je usljed toga statistika pogrešna, razumjeti će svatko, koji ne misli poput Istrijina dopisnika.

Dopisnik zaključuje: Che si sia forse creduto, che l'Istria fosse addirittura un corpo avanzato della Croazia! a mi mu odgovaramo, da Istru sma-

tramo po većini njezina pučanstva, u čem se gospodin dopisnik nimalo nevara, u istinu za ono što jest t. j. hrvatskom. Njekoju narodnosti mora pripadati. Da je to istina, mi se svakako nadamo, da će se doskora i dopisnik sam osvjedočiti.

Čudno nam se pak čini, kako je mogao dopisnik sa istočnih stranah Istre onolik članak napisati a da se nije pozvao na svoju «avitu coltura», košto to uvijek čine njegovi jednodušljenici kad o nami govore.

Zaključujemo dvostrukom preporkom na «Istriu» i to prvo: da se pobrine za dopisnika, koji će joj sa ovih naših stranah štogod pametnijega napisati, nego je to učinio ovaj njezin sadanji, a drugo, da blagoizvoli mesti samo pred svojimi vratii i tokar onda početi nam narivavati talijansku školu i jezik kad budemo mi tražili da se u Poreču i Rovinju hrvatske škole otvore. To nije mnogo, i mi se od nje i od finih njezinih suradnikah čvrsto nadamo, da će nam tu želju uslišati i to tim laglje što je i onako «Istria» u prvom svojem broju izjavila da se Istra na ovu stranu protaže samo do Labinja i valjda do Učke, pa po tom mi k njim niti neapadamo. Dixi.

POGLED PO SVIETU.

U Trstu 15. travnja 1882.

Nj. volič. naš Cesar i Cesarica da mislo doći jesenas na tršćansku izložbu, tđ odsjesti tom prigodom u Miramuru, carskom dvoru kraj Trsta.

Danas se sastaju navieštone jur Delegacije, od kojih da će zajedničko ministarstvo iskati 25 milijunah forinti, koji da mu trebaju da utvrdi osvojene pokrajine, gdje se još ni sad nije došlo do stalna mira. Čoskim namjestnikom bio imenovan general Krauss. Tim imenovanjem naša su braća Čosi veoma zadovoljni, jer da je čovjek pravedan i pomirljivo čudi. I general Filipović soli se po svojoj osobnoj želji iz Beča u Prag istoj činom vrhovnog vojničkog zapovjednika. Da se što više pristodi na državnih troškovih, veli se, da vlada misli ulinuti nekoga namjestništva, a odnosno poslove priveliti sujednim. Po tih glasovih ulinula bi se namjestništva Salzburgsko, Šlesko i Bukovinsko.

U Dalmaciji je zapovjednik i namjestnik general Jovanović imenovao nekoga činovnika, kojimi nisu Dalmatinci ni najmanje zadovoljni, jer da neznaju ni pisati hrvatski. U zastupničkoj kući carevinskog vieća, čim se sastane, da će doći na pretresanje peticije iliti zahtjevnicie naše braće Slovenacah, kojimi traže dopunu ravnopravnost u školi i uredu. Ovih se danah vršili u Ljubljani gradski izbori, kod kojih je narodna stranka slavno pobiedila. Ovo naknadao zimsko vrijeme da je tu i tamo a naime u Ugarskoj ljetini jako naškodilo.

Preksutra sastaje se izza uzkrasnih blagdanah opet sabor hrvatski, da do razpravi zemaljski proračun i izabere ono četvero poslanikah, što će se imati dogovarati s poslanicima magjarskimi i riečkimi o konačnom riešenju riečkog pitanja. Tom prigodom neka i slavni sabor gleda koga izabere, i izabranici noka gledaju, što rade, kad budu u onom tuđem vieću; jer narod kao što slavi svoje zaslužne mužove, tako i proklinje dovieka uspomenu nevjaljaca i izdajicah. Ako se nebudu mogli s Magjari sporazumiti svjetla i poštena lica, a ono neka prekinu svaki daljnji dogovor i ugovor: bolje je, da to pitanje ostane neriešeno i drugih

dvadeset godinah, nego li da se njihovom privoljom rieši na štetu i sramotu hrvatskoga naroda. Nekase Magjari uzmognu pohvaliti i ovim i onim; ali nikad da su Hrvate osamarili i poružili. Reći će tko, da odkrud nam tolik jezik u tom pitanju. Na to odgovaramo, da smo mi Hrvati.

Iz Ruske dolaze vijesti, kojim se Niemei od srđca raduju. Mjesto starca kneza Gorčakova imenovalo se državnim kancelarom savj. Giora, dočim se bojalo da će grofa Ignatijeva, koga Niemei nemogu ni napisana vidjeti. Ako je istina, da je Ignatije htio rat, onda se radujemo i mi tomu dogodjaju, jer sve slavenstvo pa i Rusija treba mira. Tamo se čine pripreme za krunitbu, na kojoj da će biti zastupano trideset hiljadah obćinah. U to je ime bilo imenovano i 12 poljskih Maršalah, koji da će zastupati poljaku kraljeviniu. To je tim znamenitije, što je ta čast g. 1863. bila usljed ustanka ulinuta. U tom dogodjaju vide poljski listovi u Pruskoj znak pomirjenja izmedju Rusiuh i Poljankah, tđ zoru ljopših danah po jedno i druge u slavenskoj slogi i uzajamnosti. A i jest, Rusija pomalo vraća Poljakom zapljonjene pravice naime glode jezika u školi i crkvi, a onomadno dopustila im vlada da grade i svoj teatar usried Petrograda. Dodaj k tomu, da dogovori s papinskom stolicom glode crkvanjih pravinah i nepopunjnih biskupijah stolicah dozrevaju, pak čoš imati pravu sliku tih liepih nadah. U ostalom prevratna nihilistična stranka, koja bila nešto utihnula, počela se opet gibati. Nu po izviji Krapotkina, jednoga njezinih prvakah, što živi u Londonu, ova da će položiti svoje oružje u ovaj isti dan, u koji se car Aleksandar odvadži, dati Rusiji ustavnu slobodu i zastupničku vladavinu. Tđ dakle netroba nego nešto dobro volje s jedne i s druge strane, pak se povratio Božji mir i u nepregledne ravnicie ogromne slavenske carevine.

U Njemačkoj so dakle već kada tada dokončao rat proti katoličkoj Crkvi. Schlözer je imenovan njemačkim poslanikom kod Pape. Ali sad kao da misli zaroditi to zlo u Franceskoj, so strogo prieti svakomu, tko bi se god usudio raditi, da se digno glas naroda proti nekujim bezbožnim zakonom, što so snuju u franceskoj narodnoj skupštini. Gambetta se ozemio i stao opet hleptiti za izpodmaknutom ministarskom stolicom. Franceska da se misli povući natrag iz Algira. U Egiptu svaki dan gore. U Maroku Sultan Mulej Sidi Hasan, potomak krivog proroka Muhameda, da je zakonom zuramčio slobodu svakoj vjeri u svojem kraljevstvu. Turska da kupi vojsku na bugarskoj granici, a to da ne baš proti Bugarskoj nego proti Macedoniji, gdje da se krepko giblje rusjarjenje tamo slavensko pleme. Rusija išće opet od Turske odštoju prošlog rata. Engleska je pustila iz zatvora Parnella, irskog kolovodju.

Jurina i Franina.

Ju. Kako? — dobro!

Fr. Dobro!

Ju. Ma dobro, ač bi ređ, da su više oblasti ono pošteno društvo formalno priznale i potvrdile.

Fr. Potvrdile!

Ju. Ma su ih nisu, istina je istina, da oni ljudi, bez znanja i neznanja viših oblastih, deru svojimi dietami oni siromasni puk, kako da smo va Ugarskoj, a ne va Istroji!

Različite vijesti.

Dr. Dinko Vitezlić boravio je na svom poljaku na otko Krk nekoliko dana kao obćino u gradu Trstu, gdje je u krugu prijateljah i znamacah ugodno svoje čase proveo. Najdulje 18. tek. mjeseca biti će opet u Beču, jer državni sabor nastavlja svoje poslove.

Iz Kavsa nam pišu; da je tamo obdržavana dne 3. Aprila jednica obćinskog zastupstva. Na dnevnorn redu bijašu obćinski računi prijašnjih godinah te zato su prijašnji glavari opravdali njekeje stavke potrošenih novacah a njekeje će se pobliže potrošiti. Što se liče pretjeranih računah od blage uspomene Čudora odlučilo je obćinsko vieće, da neka za nje odgovara junta. — Završni računi god. 1881. Obćina Kavsa imala je god. 1881. dohodka 20,000 for. 79 nve.; izdatka 19,590 for. 63 nve. Prilružene obćine a) Bergud imao je prihoda 3062 for. 26½ nve., izdatka 797 for. 44½ nve. b) Klana imala prihoda 3,840 for. 5½ nve., izdatka 3,842 for. 2 nve. c) Šalatica prihoda 332 for. 31½ nve., izlatka 329 for. 4 nve., d) Lisac obaje 306 for. 7½ nve. e) Studena oboje 572,72½ nve. Ovo prilružene obćine odplatile su većinom dug za skupne poslove glavarstva. Klana neduguje već ništa. Preostala svota od 1234 for. pripadajuća prijedeljenoj obćini Bergud opredjeljena bijaše za gradnju škole, koja se već gradi.

U ovaj sjednici zaključeno bi, da se zasadi i u strogu zabranu postavu u Klani «brdo iskovaca» i to sa sjevera borovinom a po vrhu i od strane polja voćkami. U istoj sjednici bi jednoglasno preporučeno za definitivnog učitelja u Rukavcu dosadanji učitelj g. Ivan Frankl. U sjednici se razpravljalo vrlo triezno i ozbiljno, što je jako hvalevrijedno. — Dne 4. a. m. kolunarom je novo sagradjena obćinska cesta Belid-Kustav, koja so poput zmije izpod Kavsa krásno uvija, a gradjena je na obće zadovoljstvo. — Drugo nam je izjavili, da g. Fr. Kinkela iz doljne Rukavca nema plog njegove izvave ništa skupnoga sa onim, koji bi htjeli samostalnu obćinu. Nego čudnovito je, kako se je moglo navesti u dotičnoj molbenici, da će glavarstvo biti u Kinkelovoj kući hr. 23?

Franjo Kružma. Sastavio se je u Zagrebu odbor od pet liekih koji si je preduzeo, da se prenesu ostanci nezabrovanoga Franje Kružme iz daleke pruske zemlje u domovinu, koja ga je rodila.

Braždan otac. Jedan od najbogatijih posjednikah Wisconsin, Sewer, pozvao je k sebi jednoga dana obće svoje kćeri i rekao im: «Neće vam biti nepoznato, da je vaš otac bogat čovjek. Nu ujedno znajte, da velik imetak dobie kad- kad i krila i odleti. Učinilo bi me itakle najsveteljim otcem, kad bi znao oskrbljeno vas za budućnost i da si umijete same sašiti odiele i skuhati jelo, ako bih ja pao na prosjački štap.» Mlade dame poslušale oca, i za neko vrijeme pozvale roditelja i nekoliko prijateljah kuću na objed, koji su same pripravile, a bile su odjevene u odiele jednostavno, ali ukusno, koje su si same sgotovile. Sretni otac i milijunar bio je tako dirnut, da je svakoj od svojih kćerih darovao 25,000 dolarah. To je dotuše pripovjedčica amerikanska, ali liepa.

Novi kometi. Nedavno došla je iz Americke viest na bečku zvjezdarnu, da je odkrivena nova kometi. Napokon našli su ju i bečki astronomi. Svjetlost zvijezde je 10 većina, te ima k zapadu okrenut rep. Dosad se još nezna, spada li k poznatim već kometam.

Neće da bude član magjarske akademije. Kalman Thaly bio je predložil akademikom magjarske akademije znanosti, da se članom rečene akademije proglasi Ljudevit Kossuth radi svojih neto dovršenih memoirah. «Fugg.» javlja sad, da je Ignac Helfy dobio od Kossutla list, u kojem ovaj veli, da nehlepti za slavenstvo, da bude član magjarske akademije znanosti, a u slučaju, da ga izabera, to bi on bio prisiljen, neprimiti takovoga odlikovanja.

Prosjaci u Londonu. U novinah čitaju se kadšto romantične vijesti o prosjacih, koji posljiie smrti znadu ostaviti velik imetak, što su ga na ovom ili onom uglu novčić po novčić nakupili. Napokon mora da se vjeruje takovim vjestim, čita li se izvješće o razpravi, koja se je nedavno vodila u Londonu proti prosjaku Johnu Wheatu obtuženom zbog klalarenja. Taj diekto, koji nije ni sliet ni sakač, te po tomu nije ni mogao javno milosrdje osobiti ganuti, priznao je besramno sudcu u lice, da bi smatrao vrlo lošom žrtvom, kad nebi svaki dan odnio kakih bur 23 šilingah (ok 16 forintah) i kad se nebi još badava pošeno napio. Odsudjen je na dvadeset batinah i na godinu danah prisilne radnje. Istoga dana osudjen je drugi neki prosjak, koji se je prećujući, da ga muče grčevi, te komadom sapuna znao na ustljih prozvezviti pjenu i zazvati pravu kišu novacah, koje mu je obćinstvo u torbu sipalo.

Magjarski grof i ciganska banda. Kako se iz Budimpešte javlja, grof Bela Forgach nastupio je dne 20. pr. m. an ciganskom bandom, sastojćom se iz četrnaest osobah, put Europom da zabave daje.

Jastrebarsko. Odbor gospodarske podružnice Jastrebarske daje na znanje, da je određeni na dan 19 i 20. travnja t. g. u ovom trgovištu *vinisti sajam* radi nepredvidljivih zapriekah na neizvjesno vrijeme odgođen.

Škole u Istri. U prvašnih brojevih javili smo, kako će se odsada podučavati u Lindaru t. j. za djecu prvih trijuh goinah hrvatski, a druge tri školske jedine talijanski kao naukovni jezik, dočim ostaje za prve obilgatan talijanski za druge hrvatski jezik. — Takva uredba obostoji i za *Zinjau*. U pučkoj školi u *Novakih* je za svih 6 godina hrvatski učevni jezik, dočim se je za *Pidan* i *Gradišće* ustanovio talijanski jezik kao naučni a uz to podučavati će se talijanski jezik u Novakih kao obilgatan, u *Pidanu* i *Gradišću* hrvatski. Danas javljamo ove viesti našim čitateljem, da jih prosude. Naznačimo kako se mogu djeca u *Pidanu* i *Gradišću* podučavati u talijanskom jeziku? Na to ćemo se još obazrieti.

Stanovnici u Švajcarskoj. Stanovnici Švajcarske pripadaju trim narodnostim, njemačkoj sa 69%, talijanskoj sa 24%, francuzkoj sa 7%. Po vjeri jih je 59% kalvinah, 40% rimokatolikah i 1% drugih vjeroizpovjestih. Katolici imaju 5 biskupijah, u Lucerni, Churu, Freiburgu, Sv. Gallenu i Sittnu; 33 muških samostanah sa 546 redovnikah i 55 ženskih sa 2020 koludriah. U Švajcarskoj dolazi na 1 km. 68 stanovnikah. Najviše napućeni su kantoni Graubunden, Sv. Gallen i Tessin. Stanovništvo je u zadnjih 10 godina naraslo za 7%, jednako kao i u Austriji.

POUKA.

Ob uzgoju vrtlarskih biljnah.

Piše *Nikola Vežić.*

(Naslavak).

5. Peršin.

Uhvano nitko bolje nezna, nego li naše vriedne domaćice, koju važnost peršina ima pri kuhinjah. Peršina ima dvie vrsti i to: *slabasti* i *horenasti*.

Od ovog prvoga upotrebljavaju našo domaćice ponajviše lišće u svakovrstna jela dočim se od drugog t. g. korenastog jedino njegov koren upotrebljava. Budući njegovog sjemenje vrlo teško klija, zato će oči koristiti biti, ako se rano u proljeće posije. dakako uz to i dobro zalieva. Peršin zahtieva zemlju pjeskovitu, zatim dobro i duboko obrađenu. Peršin ima se češće pleviti, pošto ga korov rado udušiti i tako zakržljavi — a pri velikoj suši kadkad ga i zalievaju.

Daljne pako njegovo obrađivanje biva isto kao i kod mrkve. Dapače i spravljanje i čuvanje biva kao i kod mrkve samo ta je razlika, što mu zima neškodi.

Pri zaglavlju upozorit ćemo na sljedeće: Sa peršinom raste također i *dišnji* ili kako ga naš narod nazivlje sa hrvatskim imenom *hokoči peršin* (aetibus cynapium); on je vrlo otrovna biljka, s toga valja veliku *pomnu* pri branju peršina obratiti, da ne bi, ne daj Bože, mjesto pravog divljeg uhrno, jer bi se mogle dogoditi strašne nesreće; dapače o tom se je čitalo nazad nekoliko godina u novinam, da se je jedan takov slučaj dogodio u Njemačkoj, gdje je više od jedno osobe ova nepažnja života stajala.

A sad čujmo, kako ćemo naime ove dvie biljke jednu od druge razpoznaati. Evo kako:

Pitomi peršin ima lišće mnogo šire i manje reckasto od lišća divljega peršina; dalje divlji peršin nema nikakva mirisa, dočim pitomi, kako si ga rastavio među prstima, odmah ga poznaješ po mirisu.

6. Celer.

Naše ga vriedne domaćice isto tako upotrebljavaju kao što i peršin.

On se ima također rano u proljeću sijati, jer mu je sjeme vrlo tvrdo.

Čim je malo ponarasno, ima se razsaditi na gusto i to na toplo mjesto, pa se istom kasnije (za neko vrijeme) idje saditi na grede (litre). Ovo se ponajviše čini za to, što isli, dok je još malen zahtieva veliku vlagu, te ga je tako lakše zalievati na manjnoj prostoru, nego li kad se odmah po libah posadi.

Poslje nekoliko tjednah treba ga razsaditi na like i to 1/2, slope (1 mtr. 42 emt.) široke, u 5 redovah po 10—12 palcah (26—32 emt.) biljka od biljke.

Sad se ima češće polievati i više puta molitićem okopati, da se korov uništi. Za celer treba dobro zemlju obdjelati, zatim valja, da je dobro gnojna i rahla.

Pošto dakle celer gnojnu i vlažnu zemlju ljubi, to će vrlo dobro biti, ako se u mjesecu kolovozu i rujnu sa razblaženom mokračom (gnojnicom) t. j. sa 1 vjediticom gnojnice i sa 3 vjeditrice vode polije. Celer se vodi iz zemlje koncem mjeseca listopada.

7. Špinac.

Špinac ljubi dobro, jako obrađeno i toplo zemljište. Sije se u proljeće i u jeseni. Špinac ne zahtieva Bog zna kakove njega, već se ima češće pleviti i zalievati.

Ova je korisna zelen poznata kao vrlo hraniva koli za zdrava, toll i za bolestna čovjeka; nu zato ju žalbože ipak vrlo malo sije naš hrvatski narod. Ele vriedne moje domaćice, latite se posla, to šljajte ovo korisno površje čim više. Budite uvjereni, da je špinac od velike koristi.

(Sleđi će).

NEUKA NAUKA.

Žetva kroz celu godinu. — *Siječnja* mjeseca žanje se žito u sjevernoj Austriji i kreca se novo žito. Počimlje žetva u Novoj Zelandi, u Kili i u drugih pradjelih južne Amerike. — U *veležji* počimlje žetva u Egiptu i u Indijah, pak traje oteli mjesec *ožujak*. — U *travnju* žanje se u Siriji, Cipru i na Egiptskom primorju, u Kubli, u Meksiku, u Persiji i u maloj Aziji. Mjeseca *svibnja* žanje se u srednjoj Aziji, u Persiji, u Maloj Aziji, u Algiriji, u Sirskoj, u Maroku, u Teksasu, u Floridi, u Kini i u Japanu. — U *lipnju* u Kaliforniji, u Oregonu, u južnih predjelih sjodnjenih Državah, u Španiji, u Portugalu, u Taliji, u Ugarskoj, u Turskoj, u Rumeliji u južnoj Rusiji, u Dunavskih Državah, u južnoj Francuzkoj, u Grčkoj, u Siciliji, u Kontuku, u Kansasu, u Kolovozu. — Mjeseca *srpnja* obično počimlje u kneževinah srednje i zapadne Englezke, slodi u Oregonu, u Nebrasko, u Minesoti, u Jovi, u Illinoisu, u Indijah, u Miklganu, u Ohio, u Novoj Englezkoj, u Newjorko, u Virginiji, u Gornjem Kanadu, u Francuzkoj, u Njemačkoj, u Austriji, u Taliji, u Švajcarskoj, u Ugarskoj i u Poljskoj. — *Kolovoz* mjeseca slodi u Francuzkoj, u Njemačkoj, u Belgiji, u Olandi, u Montahli, u donjem Kanadu, u Danskoj i Poljskoj. — U *rujnu* žanje se u Skotskoj, stranom u Englezkoj, u Americi, u Švedskoj, u Sjevernoj Rusiji. — U *listopadu* u Škociji. — U *studenom* počimlje žetva u južnoj Africi, u Periu i u sjevernoj Austriji; a mjeseca *prosinca* u Platskih državah, u Kili i u južnoj Austriji.

Sočivo vareno. — Sočiva suha, kao što su fazol ili pasulj, boh, sočivica, biži ili grašak i. t. d. sadržavaju u sebi neko vlastito hranivo, što se nazivlje, *Sočivinom*, i koje nalici bjelančevini sadržanoj u mesu. Bjelančevina u mesu da, nek se nemisli da je bjelančevina samo u jajetu.

Sočivina kao što bjelančevina u mesu i u jaju stisne se u vrućoj vodi a razpata se u studenoj. I doistine stavimo li variti meso u hladnu vodu, bjelančevina će se raztopiti u vodi i mi ćemo imati dobru

juhu, all će meso izgubiti nešto svoga teka, a stavimo li ga u vrelu vodu, to će se bjelančevina na jedan put u mesu stisnuti, ter ćemo imati tešnije meso, all slablju čorbu.

To se isto opaža u sočivnjačam. Stavimo li sočivnjača variti u hladnu vodu to će se sočivina raztopiti u vodi ter će sočiva omekšati, dočim stavimo li sočivnjača u vrelu vodu, sočivina će se stisnuti a sočiva će biti tvrda.

Tko želi pako umjestiti kašu ili napraviti čorbu od sočiva, to mora sočivo variti, staviv ga svakako u hladnu vodu. Naše gazdarice znadu veoma dobro kako zeleno sočivo treba sipati u vruću vodu, a suho u hladnu, a sada će dokučiti tomu i razlog.

Čuri li ti bačva proslj živoga japna na odeblje sito, te ga umiesi s uljem, dotle dok postane tlesito što tvrđe. Maz je tada gotova. Zalopli bačvu i bud stalan da ti neće više procuriti. S vremenom će zalieplna postat čvrsta kao klak na zidu.

Kako da ti simi nezebu noge. Rusi poznaju način najjednostavniji da ugrlju sebi noge. Oni omotaju nogu povrh hjevoe kartom, a zatim obuju postole. Tim načinom neprodre leden zrak te i nogo nemogu zebsti.

Ugledne gospodje u Petrogradu priznavajuć vriednost ovoga načina omataju sebi noge novinama. Obratiti se od leđa i staviti pod noge kakvo protustranačko glasilo, dvostruko zadovoljstvo!

Ima ljudi, koji nemogu na nikakav način da ugrlja nogo zimi. Tim nesretnjakom savjetujemo da pospu lagano iznutra hjevoe brašnom od gorušice (senapa). Gorušica će razdražiti krv, i tim će so nogo ugrljati.

G. L. D.

Listnica.

Gosp. M. S. Kako vidje došlo je na red, iskrena vam hvala! Što se tiče prevoda iz *O. B.*, mila će nam biti prihvatiti koju recicu na gledač na prostor lista gledajte biti čim kreći.

Pripisano.

Štov. Gosp. Vjekoslavu Bader-u u Gorici.

Javljajuć Vam, da sam posve u redu primio vosak poslan za ovu župnu Crkvu dne 12. siječnja 1882 f. 163.16 vriednosti, držim za dužnost izjaviti moje potpunno zadovoljstvo, pošto vosak iz prvoga zagotovljenoga pčelnoga voska je istovjetan s onim poslanim u prijašnjih godinah, koji je nadmašio svako očekivanje.

Želim Vam što veću razprodaju ovo vrsti voska i to ne toliko što bi od tud Vam bila korist, koliko jer bi se sada u svih crkvah rabio vosak kakov je propisan za crkveno obrede bez oškoditi pjeneznice dotičnih čast. Crkvah.

Izkustvo mi svjedoči, da Vaš vosak iz čistoga pčelinjeg voska, premda je nješto skupiji od drugoga, obilato nadoknadjuje ovu prividnu štetu tim što se polagano topi i posve malo, za ne reći ništa, oedejduje, premda ima prilično debeo stienj.

Sjoguran da ćete Vi i nadalje, kako što do sada, sdušno praviti svieće od čistoga voska, za — da uzumogu svi, koji imaju dobru volju, i u ovomu viuku potvorbe, rabiti onakove svieće, kakove crkva razumjeva pod *olumina cerea* opetovno želeći Vam dobar uspjeh u razprodaji, jesam

Vaš

Pop Josip Mrakovčić

Z. upravitelj.

Punat (Vežlja) dne 25. siječnja 1882.

Ték Novacah polag Borse u Trstu
od 1.—15 Aprila 1882.

Dne	Car. duk. (cektini)	Napol.	Lire sterl.	Austr. rent. u papiru	Austr. rent. u srebru	Austr. rent. u zlatu
1	5.57	9.48 1/2	—	75.90	—	—
2	—	—	—	—	—	—
3	5.57	9.47 1/2	—	75.95	76.55	—
4	5.57	9.46 1/2	—	75.75	—	—
5	5.57	9.47 1/2	—	75.95	—	—
6	5.58	9.48 1/2	—	75.85	—	—
7	—	—	—	—	—	—
8	5.59	9.49 1/2	11.94	75.85	76.55	—
9	—	—	—	—	—	—
10	—	—	—	—	—	—
11	5.58	9.40	—	76.95	—	—
12	5.58	9.49 1/2	—	76.30	—	—
13	5.58	9.50	—	76.20	—	—
14	—	—	—	—	—	—
15	—	—	—	—	—	—

Pregled tršćanskoga tržišća
dne 13. Aprila 1882.

	OD		DO	
	for.	met.	for.	met.
Vosak prim. i ugarski za 100 k.	—	—	—	—
Kafa Portoriko	95	—	103	—
„ S. Domingo	60	—	64	—
„ Rio polag vrati	39	—	65	—
Cukar austrijaki	37	—	38	—
„ tučeni	34	—	35	75
Cvjetlo trave buhača (Gril-santonio)	55	—	70	—
Tamjan sploh	32	—	45	—
Narandže, skrinjica	3	—	7	—
Karube puljezke	7	50	7	75
„ levantinsko	—	—	—	—
Smolke Kalamata	14	—	10	—
„ puljezke	—	—	5	—
Limuni, skrinjica	2	—	—	—
Bademki lit. mendule za 100 k. dalmatinske	84	—	90	—
„	25	—	27	—
Lešnjaci	26	50	27	50
Slijivo bosansko i srbsko	14	50	15	—
„ Kranjsko i hrvatsko	11	—	11	35
Pšenica ruska	12	50	18	—
„ ugarska	10	75	10	25
„ galicijska	7	50	7	75
Kukuruz (turčinju) ruski	10	—	10	25
„ ugarski	9	75	9	50
Raž	8	50	9	50
Ječam	—	—	—	—
Zob ugarska	11	—	12	—
„ arbanaska	—	—	—	—
Pasulj (fazol), polag vrstiroba	10	—	10	—
Bob	10	—	10	—
Grašak (biž)	15	—	15	—
Leća	15	—	15	—
Oriz talijanski (kitajski)	12	50	14	25
„ hrvatski	103	—	115	—
Vuna bosanska	118	—	125	—
„ morska	122	—	—	—
„ arbanaska	—	—	—	—
„ istarska	—	—	—	—
Dasko koruške jolovice	47	—	90	—
„ stjerske	42	—	70	—
„ Grede	10	80	11	70
„ lukovice	7	—	12	—
Ulje italij. nizje vrsti	50	—	62	—
„ najbolje	—	—	—	—
„ srednje vrsti	41	—	—	—
dalmatinsko	41	—	—	—
istarsko	9	50	9	75
Salo hrvatski u kasuljah	12	33	—	—
Kameno ulje u kasuljah	165	—	185	—
Koža strojne naške	47	—	53	—
„ suho volovo naške	80	—	108	—
„ daljn. ist. i bos.	75	—	100	—
Janjeće naške za 100 kom. dalmatinske	60	—	90	—
„	—	—	—	—
kozje	56	—	70	—
„ vucene slane	50	—	60	70
„ suhe	55	—	70	—
zečje za 100 kom.	28	—	40	—
Baknlir	35	—	38	—
Sardele i baril	13	—	27	—
Vitriol modri	79	—	100	—
Maslo	41	—	43	—
Loj dalmatinski i naški	68	50	—	—
„	70	—	—	—
Slanina	—	—	—	—
Rakija etioljar 100 litarah)	25	—	26	—
Galvici istarski	9	—	—	—
Ruj naški	8	50	8	—
„ istarski	5	—	—	—
„ dalmatinski	4	40	—	—
Mekirje	14	—	14	25
Krupica (semolina)	—	—	—	—
Lišće od javorika	25	—	50	—
Vinsko strgotino (Gripula)	31	—	31	—
„ plah	24	—	31	—
Med dalmat. i riečki	11	—	11	50
„ hrvatski	3	75	9	—
Lumber (jabučice od javor.)	2	—	18	—
Palul baril od 100 k.	14	—	18	—
Čunja (strac)	2	—	18	—
Katram dalmat.	7	50	8	60
Sumpor u prahu	—	—	—	—

Oglas.

Javljamo našim čitateljem i ostalom štovanomu občinstvu, da smo pomoću *Matice Hrvatske* dali preštampati iz *„Naše Sloge“* u posebnu knjigu, koja u maloj osmini iznosi preko 380 stranah,

Istarske hrvatske narodne pjesme.

Knjiga se može dobiti kod Odpravnništva ovog lista po for. 1. Čist dobitak je namijenjen *Našoj Slugi* i *Bratovićim hrvatskih ljudi u Istri*, zato se nadamo, da ćemo ju razprodati u najkraće vrijeme.

Odpravnništvo *„Naše Sloge“*.